

VALSTYBINĖS ENERGETIKOS INSPEKCIJOS PRIE ENERGETIKOS MINISTERIJOS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė (toliau – rizikos analizė) atlikta siekiant nustatyti galimus pavojus, galinčius turėti neigiamą įtaką VEI kompetencijai priskirtoms veiklos sritims, ir įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį.

2. Rizikos analizė atliekama vadovaujantis 2011 m. birželio 2 d. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-189 patvirtintomis Ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinėmis rekomendacijomis.

3. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizės peržiūrą ir atnaujinimą, naudojami:

3.1. peržiūrint ir patikslinant VEI ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą;

3.2. peržiūrint ir patikslinant VEI ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

4. Kitos rizikos analizėje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisė aktuose vartojamas sąvokas.

II. SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. **Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė** – tai procedūrų sistema, skirta galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos šaltiniams nustatyti ir įvertinti.

6. **Galimas pavojus** – objektas ar reiškinys, esant tam tikroms aplinkybėms galintis kelti grėsmę gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

7. **Rizika** – tikimybė įvykio, galinčio įvykti per tam tikrą laiką, ir turėti nepageidaujamų pasekmių gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

8. **Rizikos lygis** – tai santykinė rizikos lygio išraiška, nustatyta rizikos vertintojų bendra nuomone, kuri parodo, kiek vienas rizikos šaltinis pavojingesnis už kitus.

9. **Priimtina rizika** – rizikos lygis, dėl kurio nebūtina numatyti prevencijos priemonių ir jų valdymo.

10. **Labai didelė ar didelė rizika** – rizikos lygis, dėl kurio reikėtų atkreipti dėmesį ir sustiprinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms bei numatyti prevencines priemones joms išvengti.

III. SKYRIUS RIZIKOS ANALIZĖS ETAPAI

11. VEI galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atliekama šiais etapais:

11.1. nustatomi galimi pavojai;

11.2. atliekamas rizikos vertinimas;

11.3. nustatomas rizikos lygis ir jos priimtumas (priimtina ar nepriimtina).

IV. SKYRIUS GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

12. Atliekant pakartotinį rizikos vertinimą turi būti iš naujo įvertintas visų galimų pavojų aktualumas remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojant aplinką, modeliuojant įvykius, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1063 patvirtintu Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašu.

13. Nuspręsta vertinti visų galimų ir tikėtinų gamtinių ir žmogaus veiklos sukeltų (techninių, ekologinių ir socialinių) pavojų tikimybę, kurių išplitimo ribos gali būti:

13.1. VEI kompetencijai priskirtoje veiklos srityje;

13.2. ne VEI kompetencijai priskirtoje veiklos srityje, tačiau darantys jai neigiamą įtaką.

14. Nustatyti galimi pavojai surašyti 1 lentelėje, kurioje nurodyti pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas ir užpildomos 5 lentelės 1 ir 2 skiltys.

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas	Nustatyto galimo pavojaus poveikio veiklos sričiai (sektoriui) trukmė
1.	Stichinis meteorologinis reiškinys (audra, kruša, viesulas, smarkus lietus, škvalas)	Visose savivaldybėse	Vyksta trumpiau kaip parą
2.	Stichinis meteorologinis reiškinys (maksimalus vėjo greitis)	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip parą
3.	Stichinis meteorologinis reiškinys (smarkus snygis, smarki pūga, smarkus sudėtinis apšalas, speigas)	Visose savivaldybėse	Gali vykti trumpiau kaip parą
4.	Katastrofinis meteorologinis reiškinys (uraganas)	Visose savivaldybėse	Vyksta ilgiau kaip parą
5.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga (epidemija ir (ar) pandemija)	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip savaitę
6.	Cheminė avarija	Didžiojoje dalyje savivaldybių	Gali vykti ilgiau kaip savaitę
7.	Radiacinė avarija	Rytinės šalies dalies savivaldybėse, poveikis labai greitai plinta ir kitose savivaldybėse	Gali vykti neapibrėžtą laikotarpį
8.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Visose savivaldybėse	Vyksta trumpiau kaip parą
9.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip parą
10.	Vandens tiekimo sutrikimas	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip parą
11.	Dujų tiekimo sutrikimai	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip parą
12.	Aplinkos oro užteršimas anglies monoksidu ar	Didžiųjų miestų savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip savaitę

	kietosiomis dalelėmis, vandens, dirvožemio, grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis		
13.	Kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip parą
14.	Gaisrai	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip mėnesį
15.	Visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės	Visose savivaldybėse	Gali vykti ilgiau kaip mėnesį
16.	Kibernetinė ataka, interneto ryšio, viešųjų fiksuoto telefono ryšio, viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikimo sutrikimai, duomenų praradimas	Visose savivaldybėse, atskirų įstaigų (įmonių) kompiuterių tinklai	Gali vykti ilgiau kaip savaitę
17.	Masinis užsieniečių antplūdis	Kai kuriose savivaldybėse	Gali vykti neapibrėžtą laikotarpį

V. SKYRIUS RIZIKOS VERTINIMAS

15. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

16. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (žr. duomenis 2 lentelėje). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas balais įrašytas į 5 lentelės 3 skiltyje.

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau kaip kartą per metus	Labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	Maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	Labai maža tikimybė	1

17. Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) VEI kompetencijai priskirtai veiklos sričiai ir numatoma padarinių (poveikio) trukmė.

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos sričiai

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos sričiai	Nustatyto galimo pavojaus poveikio veiklos sričiai trukmė (P)
1.	Stichinis meteorologinis reiškiny (audra, kruša, viesulas, smarkus lietus, škvalas)	Elektros oro linijų nutraukimas, galimas energetikos objektų veiklos sutrikdymas, transporto eismo nutraukimas	Veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 val.
2.	Stichinis meteorologinis reiškiny (maksimalus vėjo greitis)	Elektros oro linijų nutraukimas	Veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų

3.	Stichinis meteorologinis reiškinys (smarkus snygis, smarki pūga, smarkus sudėtinis apšalas, speigas)	Elektros oro linijų nutraukimas, padidėja elektros ir šilumos energijos, dujų, naftos produktų naudojimo poreikis, transporto eismo sutrikimas	Veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 val.
4.	Katastrofinis meteorologinis reiškinys (uraganas)	Elektros oro linijų nutraukimas, energetikos objektų pastatų apgadinimas ar sugriovimas, energetikos įrenginių sugadinimas ir veiklos sutrikdymas, avarijų energetikos objektuose sukėlimas	Veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
5.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiama liga (epidemija ir (ar) pandemija)	Darbuotojai serga, planinių darbų vykdymo atidėjimas, galimas energetikos srityje veikiančių įmonių darbo sutrikimas	Veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų
6.	Cheminė avarija	Galimas energetikos srityje veikiančių įmonių darbo sutrikimas bei energetikos įrenginių ir objektų pažeidimai	Veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
7.	Radiacinė avarija	Galimos avarijos energetikos objektuose, jų sunaikinimas, veiklos sustabdymas	Veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų
8.	Naftos produktų išsiliejimas	Pažeidžiami energetikos įrenginiai, užteršiama gamta, patiriami materialiniai nuostoliai	Veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų
9.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Energetikos įrenginių veiklos sustabdymas, žmonių būtinausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas	Veikla sutrikdoma iki 6 valandų
10.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Energetikos įrenginių veiklos sustabdymas, žmonių būtinausių gyvenimo sąlygų sutrikdymas	Veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 val.
11.	Vandens tiekimo sutrikimas	Energetikos įrenginių veiklos sustabdymas	Veikla sutrikdoma iki 6 valandų
12.	Dujų tiekimo sutrikimai	Energetikos įrenginių veiklos sustabdymas	Veikla sutrikdoma iki 6 valandų
13.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis	Neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai, dėl ko gali sutrikti energetikos objektų veikla	Veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
14.	Kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius	Energetikos įrenginių veiklos sutrikdymas, žmonių veiklos sutrikdymas	Veikla sutrikdoma iki 6 valandų
15.	Gaisrai	Energetikos objektų pastatų apgadinimas ar sunaikinimas, energetikos įrenginių apgadinimas ar sunaikinimas, jų veiklos sutrikdymas, avarijų energetikos objektuose sukėlimas	Veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų
16.	Visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės	Energetikos įrenginių, objektų, pastatų suniokojimas	Veikla sutrikdoma iki 6 valandų
17.	Kibernetinė ataka, interneto ryšio sutrikimai	Visose savivaldybėse, atskirų įmonių kompiuterių tinklai	Veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų

18.	Masinis užsieniečių antplūdis	Kai kuriose savivaldybėse	Veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
-----	-------------------------------	---------------------------	------------------------------------

18. Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P) (žr. duomenis 3 lentelėje 4 skiltyje) įvertinami balais pagal 4 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 5 lentelės 4 skiltyje.

4 lentelė. Galimų pavojų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) veiklos sričiai įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veiklos srities veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veiklos srities veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veiklos srities veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veiklos srities veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veiklos srities veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

5 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybė (T)	Galimi padariniai (poveikio) (P)	Rizikos lygis (R)
1.	Stichinis meteorologinis reiškiny (audra, kruša, viesulas, smarkus lietus, škvalas)	4	2	vidutinė 8
2.	Stichinis meteorologinis reiškiny (maksimalus vėjo greitis)	4	3	didelis 12
3.	Stichinis meteorologinis reiškiny (smarkus snygis, smarki pūga, smarkus sudėtinis apšalas, speigas)	5	2	didelis 8
4.	Katastrofinis meteorologinis reiškiny (uraganas)	1	3	priimtinas 3
5.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga (epidemija ir (ar) pandemija)	4	4	labai didelis 16
6.	Cheminė avarija	2	3	priimtinas 6
7.	Radiacinė avarija	1	4	vidutinis 4
8.	Naftos produktų išsiliejimas	3	1	priimtinas 3
9.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4	1	priimtinas 4
10.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	3	2	vidutinis 6
11.	Vandens tiekimo sutrikimas	3	1	priimtinas 3
12.	Dujų tiekimo sutrikimai	4	1	priimtinas 4

13.	Aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis	3	3	didelis 9
14.	Kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius	2	1	priimtinas 2
15.	Gaisrai	4	4	labai didelis 16
16.	Visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės	3	1	priimtinas 3
17.	Kibernetinė ataka, interneto, telefono ryšio sutrikimai	5	2	didelis 10
18.	Masinis užsieniečių antplūdis	3	1	priimtinas 3

VI. SKYRIUS RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

19. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=T \times P$. Rizikos lygis nustatomas vadovaujantis 6 lentele.

6 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas

<i>Galimo pavojaus tikimybė (T)</i>	5	g	o	r	r	r
	4	ž	g	o	r	r
	3	ž	g	o	o	r
	2	ž	g	g	o	o
	1	ž	ž	ž	ž	g
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>

	ž	žalia – priimtina rizika
	g	geltona – vidutinė rizika
	o	oranžinė – didelė rizika
	r	raudona – labai didelė rizika

Galimi padariniai (poveikis) (P)

20. Vadovaujantis gautais rezultatais rizikos lygio mažėjimo tvarka sudaromas galimų pavojų sąrašas:

20.1. labai didelės rizikos galimi pavojai:

20.1.1. pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga (epidemija ir (ar) pandemija);

20.1.1. gaisrai.

20.2. didelės rizikos galimi pavojai:

20.2.1. stichinis meteorologinis reiškiny (maksimalus vėjo greitis);

20.2.2. stichinis meteorologinis reiškiny (smarkus snygis, smarki pūga, smarkus sudėtinis apšalas, speigas);

20.2.3. aplinkos oro, vandens, dirvožemio, grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis;

20.2.4. kibernetinė ataka, interneto, telefono ryšio sutrikimai;

20.3. vidutinės rizikos galimi pavojai:

20.3.1. radiacinė avarija;

20.3.2. stichinis meteorologinis reiškiny (audra, kruša, viesulas, smarkus lietus, škvalas);

20.3.3. šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai.

20.4. priimtinos rizikos galimi pavojai:

20.4.1. katastrofinis meteorologinis reiškiny (uraganas);

20.4.2. masinis užsieniečių antplūdis;

- 20.4.3. cheminė avarija;
- 20.4.4. naftos produktų išsiliejimas;
- 20.4.5. elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;
- 20.4.6. vandens tiekimo sutrikimas;
- 20.4.7. dujų tiekimo sutrikimai;
- 20.4.8. kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius;
- 20.4.9. visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės.

VII. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų riziką.
